

Müzik Eğitiminde Kullanılan Çocuk Şarkılarının İçerik,Kavramsal Boyut ve Prozodi Açısından İncelenmesi

Investigation Of Children's Songs Used In Music Education In Terms Of Content, Conceptual Dimension and Prosody

ÖZET

Bu araştırma,Türkiye’de okul öncesi dönemde kullanılan çocuk şarkılarının içerik,kavramsal boyut ve prozodi açısından incelenmesini amaçlamaktadır.Araştırma kapsamında,çocuk şarkılarının eğitimsel ve pedagojik açıdan taşıdığı önemin vurgulanması,aynı zamanda şarkıların tematik çeşitliliğinin çocuk gelişimi üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi hedeflenmiştir.Çalışmada,2018 öncesi ve sonrası dönemlerde yayımlanan çocuk şarkıları karşılaştırılarak incelenmiştir.Ayrıca,çocuk şarkılarının prozodik yapılarının analiz edilmesiyle,dil gelişimi,ritim algısı ve müzikal beceriler üzerindeki etkileri değerlendirilmeye çalışılmıştır.Araştırma,nitel araştırma yöntemi ile tasarlanmış ve veri toplama aracı olarak doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Türkiye’de okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan toplam 110 çocuk şarkısı, betimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir. Bu şarkıların tematik gruplandırılmasında ve içeriklerinin analitik olarak ayrıştırılmasında MAXQDA nitel veri analizi programı kullanılmıştır. Veriler, literatürde çocuk gelişimi ve müzik eğitimi ile ilişkili temel temalara dayanarak kodlanmış ve sınıflandırılmıştır. Araştırma bulguları, 2018 öncesi şarkıların genellikle mizahi, doğa temelli, eğitici ve eğlence odaklı temalara yoğunlaştığını; bu şarkıların çocukların hayal gücünü geliştirme ve yaratıcı düşünceye katkıda bulunma potansiyelinin yüksek olduğunu göstermektedir. 2018 sonrası şarkıların ise çağdaş eğitim anlayışı ile benimsendiği güncel sosyal dinamikler, çevre bilinci, hijyen, sağlık gibi daha kapsamlı temalara yer verdiği tespit edilmiştir. Ayrıca, bu dönemde bestelenen şarkıların prozodik yapılarında daha modern bir yaklaşım benimsenerek çocukların dil gelişimi ve ritim algısı üzerindeki etkilerinin artırıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi müzik eğitimi,Çocuk şarkıları,Prozodi.

ABSTRACT

This study aims to analyze the children's songs used in music education in preschool period in Turkey in terms of content, conceptual dimension and prosody.The scope of the study, it is aimed to emphasize the educational and pedagogical importance of children's songs, as well as to evaluate the effects of thematic diversity of songs on child development. In the study, children's songs published before and after 2018 were compared and analyzed. In addition, by analyzing the prosodic structures of children's songs, tried to evaluate their effects on language development, rhythm perception and musical skills.The study was designed with qualitative research method and document analysis technique was used as a data collection tool. A total of 110 children's songs used in preschool music education in Turkey were analyzed by descriptive analysis method. MAXQDA qualitative data analysis program was used for thematic grouping of these songs and analytical separation of their content. The research findings show pre-2018 songs generally focus on humorous, nature-based, educational and entertainment themes; these songs have a high potential to develop children's imagination and contribute to creative thinking. The songs after 2018 were found to include more comprehensive themes such as social dynamics, environmental awareness, hygiene and health, which were adopted with a contemporary educational approach. In addition, it was observed that a more modern approach was adopted in the prosodic structures of the songs composed in this period, increasing their effects on children's language development and rhythm perception.

Keywords: Preschool music education, Children’s song,Prosody

GİRİŞ

Okul öncesi dönemde, çocukların gelişimini desteklemek amacıyla kullanılan eğitim materyallerinin seçimi oldukça titiz bir süreci gerektirir. Bu süreçte, materyallerin çocuğun yaşına, gelişim seviyesine ve ilgi alanlarına uygun olması temel bir öncelik olarak değerlendirilir. Çocukların bilişsel, sosyal, duygusal ve fiziksel gelişimlerini destekleyecek nitelikteki materyaller, aynı zamanda onların problem çözme, dil gelişimi ve motor becerileri gibi temel yetkinliklerini geliştirmeye yönelik olmalıdır. Bu bağlamda, eğitim sürecini zenginleştiren, çok yönlü ve etkili materyallerin seçimi hem eğitimciler hem de ebeveynler için önemli bir sorumluluk taşımaktadır.Bu çerçevede eğitimde müzik, okul öncesi eğitimde ayrı bir öneme sahiptir. Müzik,

Gülce Denizkurdu¹
Cevat Eker²

How to Cite This Article
Denizkurdu, G. & Eker, C. (2025). “Müzik Eğitiminde Kullanılan Çocuk Şarkılarının İçerik,Kavramsal Boyut ve Prozodi Açısından İncelenmesi”, International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 11(2): 334-345. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15068133>

Arrival: 04 December 2024
Published: 25 March 2025

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Bülent Ecevit Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü,Eğitim Bilimleri Bölümü,Zonguldak,Türkiye.

² Doç.Dr.,Bülent Ecevit Üniversitesi,Ereğli Eğitim Fakültesi,Eğitim Bilimleri Bölümü,Zonguldak,Türkiye.

çocukların birçok gelişim alanında, özellikle de bilişsel, dilsel, sosyal ve duygusal gelişimlerinde önemli bir rol oynayan güçlü bir eğitim aracıdır (Eren, 2006). Çocuklar müzik yoluyla dünyayı daha iyi anlama, duygularını ifade etme, dilsel yeteneklerini geliştirme ve sosyal bağlar kurma fırsatına sahip olurlar (Aral ve vd., 2006). Ayrıca, müzik aktiviteleri sırasında çocuklar, sesleri, ritimleri ve melodileri tanıyarak işitsel algılarını geliştirir ve bu da onların genel bilişsel gelişimine katkıda bulunur. Müzik aynı zamanda çocuklara grup içindeki işbirliği ve paylaşımaya dayalı sosyal beceriler kazandırır, özgüvenlerini artırır ve duygusal gelişimlerine katkı sağlar (Artan ve Balat, 2001).

Okul öncesi dönemde kullanılan çocuk şarkıları, sadece eğlenceli bir etkinlik olmanın ötesinde, çocukların çok yönlü gelişimlerine katkıda bulunan önemli bir eğitim aracıdır (Eren, 2006). Özellikle dil gelişimi üzerinde müziğin ve şarkıların büyük etkisi vardır. Şarkılar, çocukların yeni kelimeler öğrenmelerine, dil bilgisi kurallarını fark etmelerine ve dilin melodik yapısını kavramalarına yardımcı olur. Ritmik yapılar, tekrar eden kelimeler ve melodiler, çocukların dili daha kolay öğrenmesini sağlar (Eren, 2006). Müzik yoluyla yapılan dil öğretimi, çocukların dinleme, konuşma, anlama ve ifade etme becerilerini güçlendirir. Ayrıca, müziğin ritmik ve melodik unsurları, çocukların işitsel algılarını ve ritim duygularını geliştirir. Bu, çocuğun hem dilsel hem de bilişsel becerilerine katkıda bulunur (Başer, 2004).

Müzik eğitiminde kullanılan şarkıların pedagojik açıdan uygunluğu, yalnızca dilsel ve müzikal uyumun sağlanması açısından değil, aynı zamanda çocukların sosyal, duygusal, bilişsel ve fiziksel gelişimlerine olan katkılarıyla da değerlendirilmelidir. Dilsel ve tematik uyumun yanı sıra şarkıların ritmik yapıları, grup içi işbirliği becerilerini destekleyen etkinliklere uygunluğu ve çocukların yaratıcılıklarını artırıcı özellikler taşıması son derece önemlidir (İçelli, 2013). Pedagojik olarak uygun olmayan şarkılar, çocukların öğrenme sürecine katkı sağlamadığı gibi, dikkatlerini dağıtarak onların motivasyonlarını olumsuz etkileyebilir (Karakoç ve Ergün, 2023). Bu nedenle, eğitimcilerin ve müzik öğretmenlerinin, şarkı seçiminde çok boyutlu bir değerlendirme yaparak yalnızca dilsel uyuma değil, aynı zamanda şarkıların çocukların çok yönlü gelişimlerine olan etkilerine dikkat etmeleri gerekmektedir.

Bu bağlamda, Türkiye’de okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan çocuk şarkılarının içerik ve prozodi (ritmik yapılar, vurgu, tonlama gibi dilsel ve müzikal özellikler) açısından incelenmesi, pedagojik kalitenin artırılması adına büyük bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocuk şarkılarının tematik içerikleri, müzikal yapıları ve dil unsurları bir arada değerlendirilerek, bu şarkıların sadece dilsel farkındalığı değil, aynı zamanda sosyal etkileşim, estetik algı ve fiziksel aktivite gibi alanları da desteklemesi sağlanmalıdır. Şarkıların çocukların yaş ve gelişim seviyelerine uygun olarak tasarlanması, onların hem dil hem de ritim algısını geliştirmelerine katkı sağlar (Özkardeş, 2005). Aynı zamanda, bu şarkılarda kullanılan kelimelerin sade, anlaşılır ve çocukların günlük yaşamlarında karşılaşılabileceği türden olması, dilin yanı sıra sosyal bağlamlarda da etkili bir öğrenme sürecini destekler (Aral ve vd., 2006).

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma, okul öncesi dönemde müzik eğitiminde kullanılan çocuk şarkılarının içerik, kavramsal boyut ve prozodi kurallarına uygunluğunu ele alması açısından büyük bir öneme sahiptir. Okul öncesi dönem, çocukların dil, sosyal ve duygusal gelişimlerinin en hızlı olduğu ve öğrenme kapasitelerinin en yüksek olduğu kritik bir evredir. Bu dönemde kullanılan müzikal materyallerin, yalnızca çocukların bilişsel ve dilsel gelişimlerine katkı sağlamakla kalmayıp aynı zamanda onların sanatsal duyarlılıklarını da şekillendirmesi beklenmektedir. Şarkıların içerik ve kavramsal boyutlarının incelenmesi, çocukların yaşlarına ve gelişim seviyelerine uygun temaların belirlenmesine rehberlik ederek, eğitim materyallerinin pedagojik niteliğini artırma konusunda önemli bir katkı sunacaktır. Araştırmanın prozodi kurallarına odaklanması ise, çocuk şarkılarının dilsel ve müzikal unsurlarının uyumlu bir şekilde bir araya getirilmesinin önemine dikkat çekmektedir. Prozodiye uygun şarkılar, çocukların doğru telaffuz ve ritim becerilerinin gelişmesine destek sağlarken, dilsel farkındalıklarını da artıracaktır (İçelli, 2013). Ayrıca, prozodiye özen gösterilmiş müzik materyalleri, çocukların ses, vurgu ve tonlama gibi dilin temel yapı taşlarını daha etkili bir şekilde öğrenmelerine olanak tanımaktadır. Bu sebeple, bu alanda çalışmanın rehberlik edeceği düşünülmektedir. Bu nedenle, araştırma sonuçları, mevcut eğitim müziği uygulamalarını geliştirmek ve ilerleyen dönemlerde bu alanda yapılacak akademik çalışmalara bir referans noktası oluşturmak açısından önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de okul öncesi dönemde müzik eğitiminde kullanılan çocuk şarkılarının içerik, müzikal çerçevede kavramsal boyut ve prozodi açısından incelenmesidir. Bu inceleme, çocukların bilişsel ve dil gelişimini desteklemek için şarkıların pedagojik uygunluğunu değerlendirmeyi ve müzik öğretmenlerinin bu bağlamda daha bilinçli seçimler yapmalarına katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Çocuk

şarkılarına baktığımızda, 2018 yılından sonra hem şarkı sayısında kayda değer bir artış hem de içeriklerde belirgin bir çeşitlenme gözlenmiştir. Bu nedenle, kendi çalışmamızda daha kolay bir inceleme ve detaylı bir değerlendirme yapabilmek adına 2018 öncesi ve sonrası şeklinde bir ayırım yapılması, araştırmacı tarafından tercih edilmiştir. Bu ayırım, özellikle müzik eğitiminde temaların değişimini ve gelişimini daha net bir şekilde analiz edilmesine de olanak sağlamıştır. Araştırma, şarkıların içerdiği temalar, kullanılan dil ve müzikal yapıların çocukların yaş ve gelişim düzeylerine ne ölçüde uygun olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda, prozodi kurallarına uyumun müzik eğitiminde oynadığı rolü vurgulayarak, hem öğretmenlerin hem de çocuk şarkısı bestecilerinin bu konunun önemini kavramalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, "Okul Öncesi Şarkılarının İçerik, Kavramsal boyut ve Prozodi Açısından Durumları Nasıldır?" araştırmamızın ana problem cümlesini oluşturmaktadır. Bu problem cümlesi çerçevesinde aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Türkiye’de Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Yaygın Olarak Kullanılan Çocuk Şarkıları Nelerdir?

2. Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanılan Çocuk Şarkılarının 2018 Yılı Öncesi ve Sonrası Yayımlanan Eserler Açısından İçerik, Kavramsal Boyut ve Prozodik Özellikleri ve Bu özellikler Bakımından Benzerlikleri ve Farklılıkları Nelerdir?

YÖNTEM

Çalışmanın Modeli

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modeli temel alınmıştır. Tarama modeli, bir konuya ilişkin mevcut durumun betimlenmesi ve sistematik bir şekilde analiz edilmesi amacıyla kullanılan bir yöntemdir (Büyükoztürk vd., 2011). Araştırmada, çocuk şarkılarının kavramsal boyut yani şarkıların müzikal çerçevede tematik içerikleri, prozodik özellikleri ve pedagojik uygunluğu sistematik bir yaklaşımla incelenmiştir. Bu inceleme sürecinde, şarkıların MAXQDA programı kullanılarak temalar, ritim ve dilsel yapılar gibi çeşitli boyutlarda analiz edilmesi sağlanmıştır. Bu süreç, şarkıların eğitimsel ve gelişimsel katkılarını anlamak ve çocuk gelişimine olan etkilerini derinlemesine değerlendirmek için yapılandırılmıştır. Ayrıca, 2018 öncesi ve sonrası dönemlerde üretilen çocuk şarkılarının karşılaştırmalı olarak ele alınması, eğitsel içerik ve sosyal dinamikler açısından farklılıkların belirlenmesini mümkün kılmıştır.

Araştırmanın Veri Kaynağı

Araştırmamız, Türkiye’de okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan şarkılar, dijital platformlar (örneğin, YouTube gibi çocuk şarkılarının sıkça yüklendiği video paylaşım siteleri), çocuklara yönelik içerik sunan internet siteleri, çocuk müzik albümleri, mobil uygulamalar ve ilgili akademik çalışmalardan derlenmiştir. Veri toplama sürecinde, ilgili kaynaklar belirlenirken belirli anahtar kelimeler kullanılmıştır. Genel aramalar kapsamında "okul öncesi şarkılar", "çocuk şarkıları", "eğitici şarkılar", "Türkçe çocuk müzikleri", "anaokulu şarkıları" ve "okul öncesi müzik eğitimi" gibi ifadeler tercih edilmiştir. Eğitici içeriklere yönelik olarak ise "öğretici çocuk şarkıları", "değerler eğitimi şarkıları", "temizlik ve hijyen şarkıları", "mevsimler ve doğa şarkıları", "sayı ve renkler şarkıları" ve "davranış kazandıran şarkılar" anahtar kelimeleri kullanılarak eğitim amaçlı müziklere ulaşılması hedeflenmiştir. Dil kullanımı açısından, Türkçenin doğru ve anlaşılır bir biçimde kullanıldığı şarkılar tercih edilmiştir. Bunun yanı sıra, ritim ve melodi açısından çocukların kolay öğrenebileceği, ritmik ve akılda kalıcı melodilere sahip şarkılar öne çıkarılmıştır. Popülerlik ve kullanılabilirlik kriterine göre, okul öncesi eğitim kurumlarında sık kullanılan ve yaygın olarak dinlenen şarkılar belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, Milli Eğitim Bakanlığı’nın okul öncesi eğitim programında yer alan içerikler ve okul öncesi eğitimin materyal havuzunda kullanılan şarkılar incelenmiştir. Bu kaynaklar, çocuk şarkılarının geniş bir yelpazesini tarayarak olabildiğince kapsayıcı bir veri toplama süreci oluşturmayı hedeflemiştir. Ancak akademik geçerliliği yüksek olan kaynaklara öncelik verilmiştir.

Tablo 1’de, çalışmada kullanılan çocuk şarkılarının 2018 yılı öncesi ve 2018 yılı sonrası yayımlanmış olanları listelenmiştir. Çocuk şarkılarına baktığımızda, 2018 yılından sonra hem şarkı sayısında kayda değer bir artış hem de içeriklerde belirgin bir çeşitlenme gözlenmiştir. Bu nedenle, kendi çalışmamızda daha kolay bir inceleme ve detaylı bir değerlendirme yapabilmek adına 2018 öncesi ve sonrası şeklinde bir ayırım yapılması, araştırmacı tarafından tercih edilmiştir. Bu ayırım, özellikle müzik eğitiminde temaların değişimini ve gelişimini daha net bir şekilde analiz edilmesine de olanak sağlamıştır. Şarkı repertuvarına bakıldığında, toplamda 110 şarkı tespit edilmiş olup, bunların 61’i 2018 yılı öncesinde, 49’u ise 2018 yılı sonrasında bestelenmiştir.

Tablo 1: Çalışmada Kullanılan Okul Öncesi Dönemi Müzik Eğitiminde Kullanılan Çocuk Şarkıları

Şarkı No	Yıl	Yazar (Yayımlayan)	Şarkı Adı
Ş1	2018 Öncesi	Onur Erol	Nasrettin Hoca
Ş2	2018 Öncesi	Onur Erol	Heykel
Ş3	2018 Öncesi	Onur Erol	Balta
Ş4	2018 Sonrası	Onur Erol	Günaydın
Ş5	2018 Sonrası	Neşeli Dostlar Sokağı	Temiz Olalım
Ş6	2018 Sonrası	Mini Anima	Annemi Seviyorsan Alkışla
Ş7	2018 Sonrası	Kukuli	Bakkal Amca
Ş8	2018 Öncesi	Anonim	Hop Uzun Kulaklı Tavşan
Ş9	2018 Öncesi	Kukuli	Kar Yağıyor
Ş10	2018 Öncesi	Saip Egüz	Say Bak
Ş11	2018 Öncesi	Barış Manço	Bu Gün Bayram
Ş12	2018 Sonrası	Mini Anima	Gezegener
Ş13	2018 Öncesi	Mini Bebe	Kırmızı Balık
Ş14	2018 Öncesi	Anonim	Daha Dün Annemizin
Ş15	2018 Sonrası	Hakan Abi ve Gitarı Boncuk	Sağ Sol
Ş16	2018 Öncesi	Onur Erol	Marakası Salla
Ş17	2018 Öncesi	Alpi ve Arkadaşları	Mevsimler
Ş18	2018 Sonrası	Onur Erol	Dinozor
Ş19	2018 Öncesi	Anonim	Ceviz Adam
Ş20	2018 Öncesi	Onur Erol	Patates Adam
Ş21	2018 Öncesi	Alpi ve Arkadaşları	Ben Bir Elma Kurduyum
Ş22	2018 Sonrası	Pırtık	A Ram Sam Sam
Ş23	2018 Öncesi	Sevimli Dostlar	Otobüsün Tekerleği
Ş24	2018 Sonrası	Tuncer Ediz Toksoy	Merhaba
Ş25	2018 Öncesi	Naz Müzik Yapım	Atabarı
Ş26	2018 Öncesi	Kukuli	Dişlerimi Fırçalarım
Ş27	2018 Sonrası	Kukuli	Turşu
Ş28	2018 Öncesi	Anonim	Patlıcan Soymadın Mı?
Ş29	2018 Öncesi	Kağıt Gemi	Sıra Olalım
Ş30	2018 Öncesi	Sevimli Dostlar	Hopla Topla
Ş31	2018 Öncesi	Kukuli	En Az Yarım Dakika Elini Yıka!
Ş32	2018 Öncesi	Hilmi Seyrek	Canım Atatürk
Ş33	2018 Öncesi	Onur Erol	Karınca
Ş34	2018 Öncesi	Mustafa Erdoğan Çaplı	Ali Babanın Çiftliği
Ş35	2018 Sonrası	MiniYo	Wishi Ta Tuja
Ş36	2018 Öncesi	Anonim	Yalancı Çoban
Ş37	2018 Sonrası	Onur Erol	Kaplumbağa
Ş38	2018 Sonrası	Zarife Üspolat	Hayvanları Sevelim
Ş39	2018 Öncesi	Alpi ve Arkadaşları	Renkler
Ş40	2018 Öncesi	Ninni Bebek	Fış Fış Kayıkçı
Ş41	2018 Öncesi	HeyKids	Köpek Uçmak İstemiş
Ş42	2018 Öncesi	Onur Erol	Kardan Adam
Ş43	2018 Öncesi	Barış Manço	Arkadaşım Eşek
Ş44	2018 Öncesi	Şubadap Çocuk	Özgürlük
Ş45	2018 Sonrası	Pırtık	Eller Yukarı
Ş46	2018 Öncesi	Anonim	Miço
Ş47	2018 Öncesi	Kukuli	Paylaşmak Güzel
Ş48	2018 Öncesi	Saip Egüz	Olur Mu Hiç 3 Kulak
Ş49	2018 Öncesi	Anonim	Bir Dünya Bırakın
Ş50	2018 Öncesi	Anonim	Yaramaz Farecik
Ş51	2018 Öncesi	Anonim	İyilik Yap İyilik Bul
Ş52	2018 Öncesi	Saip Egüz	İki Uzun Kulağım
Ş53	2018 Sonrası	Şubadap Çocuk	Serçe
Ş54	2018 Öncesi	Kukuli	Yaz Geldi
Ş55	2018 Öncesi	Anonim	Tohumlar Fidana
Ş56	2018 Öncesi	Şubadap Çocuk	Yaşam Ağacı
Ş57	2018 Sonrası	Alpi ve Arkadaşları	Küçük Sarı Cıvciv
Ş58	2018 Sonrası	Karpuz Adam	Baş Omuzlar ve Diz
Ş59	2018 Sonrası	Ersan Özer	On Küçük Penguen
Ş60	2018 Sonrası	Tuncer Ediz Toksoy	Ahtapot
Ş61	2018 Sonrası	Kukuli	Nereye Koyduysan Oradadır
Ş62	2018 Öncesi	Sevimli Dostlar	Ayı
Ş63	2018 Öncesi	Anonim	Bobstiller
Ş64	2018 Sonrası	Sevimli Dostlar	Zürafa
Ş65	2018 Sonrası	Tuncer Ediz Toksoy	Ay Dede
Ş66	2018 Öncesi	Alpi ve Arkadaşları	Pazara Gidelim Şarkısı (Meyveler)

Ş67	2018 Sonrası	Şubadap Çocuk	Fasa Fiso
Ş68	2018 Öncesi	Onur Erol	Neşe Palamudu
Ş69	2018 Öncesi	Anonim	Küçük Kurbağa
Ş70	2018 Sonrası	Burak Onurlu	İki Kaşık
Ş71	2018 Öncesi	Onur Erol	Kara Kedi
Ş72	2018 Öncesi	Anonim	Öğretmenim Canım Benim
Ş73	2018 Öncesi	Hilmi Seyrek	Bay Mikrop
Ş74	2018 Sonrası	Alpi ve Arkadaşları	Tavşanım Tavşanım Minik Tavşanım
Ş75	2018 Öncesi	Sevimli Dostlar	Arı Vız Vız
Ş76	2018 Sonrası	Burak Onurlu	Yengeç
Ş77	2018 Öncesi	Anonim	Yıldızlar Parıl Parıl Parlar
Ş78	2018 Sonrası	Tuncer Ediz Toksoy	Sıncap
Ş79	2018 Sonrası	MiniYo	Tanışma Şarkısı
Ş80	2018 Sonrası	Onur Erol	Yengeç Kumda Dur
Ş81	2018 Öncesi	Şubadap Çocuk	Elmer
Ş82	2018 Öncesi	Sevimli Dostlar	Sayılar
Ş83	2018 Öncesi	Alpi ve Arkadaşları	Horozumu Kaçtırdılar Damdan Dama Uçurdular
Ş84	2018 Sonrası	Şubadap Çocuk	Çekirdeksiz Domates
Ş85	2018 Öncesi	Anonim	Dik Dur Kardeşim
Ş86	2018 Öncesi	Fatih Peşmen	Tebessüm
Ş87	2018 Sonrası	Demet Tekin	Saygı
Ş88	2018 Sonrası	Onur Erol	Sonsuza
Ş89	2018 Sonrası	Demet Tekin	Sevgi
Ş90	2018 Sonrası	Hello Tiny	Özür Dilerim
Ş91	2018 Sonrası	Tuncer Ediz Toksoy	Haydi Gelin Çocuklar
Ş92	2018 Sonrası	Onur Erol	Köyün Yolunda
Ş93	2018 Sonrası	Ezo Sunal	Annem Dedi Ki
Ş94	2018 Sonrası	Ezo Sunal	Çınar Ağacı
Ş95	2018 Sonrası	Burak Onurlu	Çiçekler
Ş96	2018 Sonrası	Ezo Sunal	Heyamola
Ş97	2018 Sonrası	Mınav	Sabah Şarkısı
Ş98	2018 Sonrası	Mınav	Yılın 12 Ayı Şarkısı
Ş99	2018 Öncesi	Alpi ve Arkadaşları	Kumbara
Ş100	2018 Sonrası	Demet Tekin	Köyüm
Ş101	2018 Sonrası	Burak Onurlu	Müzik Durunca
Ş102	2018 Öncesi	Kağıt Gemi	Bir Evimiz Var
Ş103	2018 Sonrası	MiniYo	Bir Balık Olsaydım
Ş104	2018 Sonrası	Burak Onurlu	İlkbahar
Ş105	2018 Sonrası	Sevimli Dostlar	Kırmızı Balon
Ş106	2018 Sonrası	Gizem Akduman - İsmail Çalışkan	Ağaçkakan - Tıngır Mıngır
Ş107	2018 Öncesi	Alpi ve Arkadaşları	Taşıtlar Şarkısı
Ş108	2018 Öncesi	Şubadap Çocuk	Uçurtma
Ş109	2018 Sonrası	Ezo Sunal	Kırkayak
Ş110	2018 Öncesi	Sevimli Dostlar	Canım Annem

Tablo 1, okul öncesi dönemde müzik eğitiminde kullanılan çocuk şarkılarını 2018 yılı öncesi ve sonrası olarak iki ana kategoriye ayırmaktadır. Toplamda 110 şarkı listelenmiştir; bunların 61'i (%55.45) 2018 yılı öncesinde, 49'u (%44.55) ise 2018 yılı ve sonrasında bestelenmiştir. Bu tablo, okul öncesi müzik dağarcığının zaman içinde nasıl çeşitlendiğini ve geliştiğini göstermektedir. Genel olarak çocuk şarkılarına baktığımızda, 2018 yılından sonra hem şarkı sayısında kayda değer bir artış hem de içeriklerde belirgin bir çeşitlenme gözlenmiştir. Bu nedenle, kendi çalışmamızda daha kolay bir inceleme ve detaylı bir değerlendirme yapabilmek adına 2018 öncesi ve sonrası şeklinde bir ayırım yapılması, araştırmacı tarafından tercih edilmiştir. Bu ayırım, özellikle müzik eğitiminde temaların değişimini ve gelişimini daha net bir şekilde analiz edilmesine de olanak sağlamıştır. Bu değişim, çocukların öğrenme süreçlerini daha eğlenceli ve etkili hale getirmeyi amaçlayan modern bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma, nitel araştırma yöntemiyle tasarlanmış ve veri toplama aracı olarak doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir (Kıral, 2020). Türkiye'de okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan toplam 110 çocuk şarkısı, betimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir. Betimsel analiz yöntemi, verilerin belirlenen temalar çerçevesinde sistematik olarak incelenmesini ve anlamlandırılmasını sağlar (Ültay ve vd., 2021). Şarkıların tematik olarak gruplandırılması sürecinde de, çocukların gelişim süreçlerini destekleyen eğitici ve eğlenceli içeriklerin analiz edilebilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, şarkılar şu başlıca temalar altında kategorize edilmiştir: eğlence, doğa bilinci, sosyal değerler, hijyen, milli değerler, fiziksel hareket ve

aile sevgisi. Gönen ve Duman (2018), erken çocukluk döneminde müzik eğitiminin çocukların bilişsel, duyuşsal, sosyo-duygusal ve motor gelişimlerine önemli katkılar sağladığını ifade etmektedir. Ayrıca, müzik etkinliklerinin planlanması ve değerlendirilmesinde pedagojik ilkelerin önemini vurgulamaktadır. Örneğin, doğa bilinci temasındaki şarkılar, çocukların çevre farkındalığını artırmayı hedeflerken (Eren, 2006), fiziksel hareket temalı şarkılar, çocukların motor becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır (Munzur, 2016). Hijyen ve sağlık temalı şarkıların ise, çocukların günlük yaşam becerilerini kazanmalarında ve alışkanlık geliştirmelerinde etkili olduğu literatürde sıkça vurgulanmaktadır. Bu tematik gruplama süreci, MAXQDA nitel veri analizi programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Şarkıların sözleri ve içerikleri MAXQDA programına aktarılmış ve burada tematik analiz yöntemiyle kodlanmıştır. Program aracılığıyla, şarkılarda öne çıkan temalar belirlenmiş ve bu temalar çocuk gelişimi ve eğitim literatüründe vurgulanan öğrenme alanlarıyla ilişkilendirilmiştir.

Analiz sürecinde, frekans ve yüzdelik oranlar kullanılarak her temanın şarkılar içerisindeki yaygınlığı değerlendirilmiştir. Kavramsal boyut analizinde, şarkıların içerdiği değerler (örneğin empati, paylaşma, saygı) ve beceriler (örneğin sosyal ve bilişsel gelişim becerileri) incelenmiştir. Bu analiz, çocukların sosyal uyumlarını ve bireysel gelişimlerini desteklemek amacıyla yapılan pedagojik değerlendirmeleri içermektedir. Prozodi analizi ise, şarkıların müzikal ve dilsel yapılarındaki uyumu değerlendirmiştir. Bu analizde, şarkıların ritim, vurgu, hece ve cümle yapılarındaki detaylar ele alınmış; bu yapıların, çocuklar tarafından kolay öğrenilmesi ve eşlik edilmesini nasıl kolaylaştırdığı incelenmiştir. Özellikle hareketli ve tekrarlayan ritimler (%2.22) gibi özelliklerin, çocukların fiziksel aktivitelerini destekleyen enerjik yapılar sunduğu görülmüştür. Prozodik açıdan değerlendirmede genel olarak, ritim ve tempo, melodi ve harmoni, vurgu ve prosodik uyum, duygusal ve estetik etki, ses efektleri ve müzikal dinamizm ile öğrenme ve etkileşim kolaylığı ölçütleri çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Tüm şarkılar, Tablo 1’de yer aldığı sıra doğrultusunda kodlanmış ve “Ş” harfi yani “Şarkı” anlamı ile numaralandırılmıştır (Ş1, Ş2, Ş3, ..., Ş110). Bu kodlama yöntemi, analizlerin ve referansların kolaylaştırılmasını sağlamak amacıyla yapılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan çocuk şarkılarının, 2018 yılı öncesi ve sonrası yayımlanan eserler olarak iki ana dönemde incelenmesi sonucunda elde edilen veriler, içerik, kavramsal boyut ve prozodi açılarından sistematik bir şekilde değerlendirilmiştir.

Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanılan Çocuk Şarkılarının 2018 Yılı Öncesi ve Sonrası Yayımlanan Eserler Açısından İçerik, Kavramsal Boyut ve Prozodik Özellikler ve Bu Özellikler Bakımından Farklılıkları Nelerdir?

Tablo 2: 2018 Yılı Öncesi Ait Şarkıların İçerik Açısından Gruplandırılması

İçerik Kategorisi	Şarkı No	frekans	yüzde
Mizahi ve Eğlenceli	Ş1, Ş19, Ş21, Ş50, Ş62, Ş63, Ş83, Ş41, Ş86	9	15.52%
Doğa ve Hayvanlar	Ş2, Ş9, Ş13, Ş34, Ş68, Ş69, Ş75, Ş42, Ş40, Ş49	10	17.24%
Eğitim ve Gelişim	Ş3, Ş14, Ş30, Ş31, Ş32, Ş82, Ş110, Ş73	8	13.79%
Aile ve Sevgi	Ş11, Ş28, Ş102	3	5.17%
Oyun ve Hareket	Ş8, Ş20, Ş25, Ş46, Ş47, Ş66, Ş108, Ş54, Ş85	9	15.52%
Gelenek ve Kültür	Ş15, Ş44, Ş56, Ş107	4	6.90%
Temizlik ve Hijyen	Ş26, Ş31, Ş73	3	5.17%
Sayılar ve Matematik	Ş10, Ş82	2	3.45%
Barış ve Doğa Bilinci	Ş49, Ş99	2	3.45%
Doğa Olayları	Ş36, Ş77	2	3.45%
Sosyal Değerler	Ş12, Ş29, Ş51, Ş52	4	6.90%
Özgürlük	Ş44, Ş102	2	3.45%

Tablo 2’de görüldüğü gibi, bu temalar çocukların sosyal, duygusal, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. En yüksek orana sahip tema, Doğa ve Hayvanlar (Ş2, Ş9, Ş13, Ş34, Ş68, Ş69, Ş75, Ş42, Ş40, Ş49) olup, 10 şarkıyla %17.24 oranında temsil edilmektedir. Bu şarkılar, çocuklarda doğa sevgisi ve çevre bilinci oluşturmayı amaçlamaktadır. Mizahi ve Eğlenceli şarkılar (Ş1, Ş19, Ş21, Ş50, Ş62, Ş63, Ş83, Ş41, Ş86) ve Oyun ve Hareket temalı şarkılar (Ş8, Ş20, Ş25, Ş46, Ş47, Ş66, Ş108, Ş54, Ş85), her biri 9 şarkı ve %15.52 oranında yer alarak çocukların hayal gücünü zenginleştiren ve fiziksel aktiviteye katılımını teşvik eden önemli kategoriler olarak öne çıkmaktadır. Eğitim ve Gelişim temalı şarkılar (Ş3, Ş14, Ş30, Ş31, Ş32, Ş82, Ş110, Ş73), 8 şarkıyla %13.79 oranında yer alarak çocukların öğrenme süreçlerini desteklemektedir. Aile ve Sevgi temalı şarkılar (Ş11, Ş28, Ş102), 3 şarkıyla %5.17 oranında temsil edilmiştir ve çocukların duygusal bağlarını güçlendirmeye yöneliktir. Diğer temalar arasında Sosyal Değerler (Ş12, Ş29, Ş51, Ş52; 4 şarkı, %6.90), Gelenek ve Kültür (Ş15, Ş44, Ş56, Ş107; 4 şarkı, %6.90) ve Temizlik ve Hijyen (Ş26, Ş31, Ş73; 3 şarkı, %5.17) gibi konular, çocukların sosyal gelişimlerini ve sağlık bilincini destekleyen temalar olarak dikkat

çekmektedir. Daha az temsil edilen temalar arasında Sayılar ve Matematik (Ş10, Ş82; 2 şarkı, %3.45), Barış ve Doğa Bilinci (Ş49, Ş99; 2 şarkı, %3.45), Doğa Olayları (Ş36, Ş77; 2 şarkı, %3.45) ve Özgürlük (Ş44, Ş102; 2 şarkı, %3.45) yer almaktadır.

Tablo 3: 2018 Yılı Öncesi Ait Şarkıların Kavramsal Boyut Açısından Gruplandırılması

Kavramsal Boyut	Şarkı No	frekans	yüzde
Mizah ve Eğlence	Ş1, Ş19, Ş21, Ş50, Ş62, Ş63, Ş83, Ş41, Ş86	9	15.52%
Doğa ve Çevre	Ş2, Ş9, Ş13, Ş34, Ş68, Ş69, Ş75, Ş42, Ş40, Ş49	10	17.24%
Eğitim ve Öğrenim	Ş3, Ş14, Ş30, Ş31, Ş32, Ş82, Ş110, Ş73	8	13.79%
Aile Değerleri	Ş11, Ş28, Ş102	3	5.17%
Oyun ve Sosyal Etkileşim	Ş8, Ş20, Ş25, Ş46, Ş47, Ş66, Ş108, Ş54, Ş85	9	15.52%
Gelenek ve Kültür	Ş15, Ş44, Ş56, Ş107	4	6.90%
Temizlik ve Hijyen	Ş26, Ş31, Ş73	3	5.17%
Sayılar ve Matematik	Ş10, Ş82	2	3.45%
Barış ve Doğa Bilinci	Ş49, Ş99	2	3.45%
Doğa Olayları	Ş36, Ş77	2	3.45%
Sosyal Değerler	Ş12, Ş29, Ş51, Ş52	4	6.90%
Özgürlük	Ş44, Ş102	2	3.45%

Tablo 3'te çocuk şarkılarının kavramsal boyutlarına göre yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Bu analiz, şarkıların içerdiği anlam ve mesajların çocukların sosyal, kültürel ve eğitsel gelişimlerine olan katkılarını göstermektedir. En yüksek orana sahip kavramsal boyut, Doğa ve Çevre temasıdır. 10 şarkı (%17.24) ile bu tema, çocuklarda çevresel farkındalık oluşturmayı ve doğa sevgisi kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu grupta Ş2, Ş9, Ş13, Ş34, Ş68, Ş69, Ş75, Ş42, Ş40 ve Ş49 yer almaktadır. Mizah ve Eğlence (Ş1, Ş19, Ş21, Ş50, Ş62, Ş63, Ş83, Ş41, Ş86) ve Oyun ve Sosyal Etkileşim (Ş8, Ş20, Ş25, Ş46, Ş47, Ş66, Ş108, Ş54, Ş85) temaları, her biri 9 şarkı (%15.52) ile çocukların bilişsel gelişimlerini ve sosyal becerilerini destekleyen diğer önemli kategorilerdir. Eğitim ve Öğrenim teması, 8 şarkı (%13.79) ile çocukların bilgi edinme süreçlerine destek vermektedir. Bu grupta Ş3, Ş14, Ş30, Ş31, Ş32, Ş82, Ş110 ve Ş73 bulunmaktadır. Daha düşük oranlara sahip olan Aile Değerleri (Ş11, Ş28, Ş102; 3 şarkı, %5.17) ve Temizlik ve Hijyen (Ş26, Ş31, Ş73; 3 şarkı, %5.17) temaları, çocuklarda duygusal bağların güçlenmesine ve sağlık bilincinin artırılmasına katkı sağlamaktadır. Gelenek ve Kültür (Ş15, Ş44, Ş56, Ş107; 4 şarkı, %6.90), Sosyal Değerler (Ş12, Ş29, Ş51, Ş52; 4 şarkı, %6.90) gibi temalar ise çocukların kültürel kimliklerini tanımasına ve toplumsal sorumluluk bilinci kazanmalarına yardımcı olmaktadır. Daha az temsil edilen temalar arasında, Sayılar ve Matematik (Ş10, Ş82; 2 şarkı, %3.45), Barış ve Doğa Bilinci (Ş49, Ş99; 2 şarkı, %3.45), Doğa Olayları (Ş36, Ş77; 2 şarkı, %3.45) ve Özgürlük (Ş44, Ş102; 2 şarkı, %3.45) bulunmaktadır. Bu gruplandırma, çocukların değerler eğitimi, bireysel farkındalık ve toplumsal sorumluluk bilinci kazanmalarında kritik bir rol oynayan şarkıların kavramsal çeşitliliğini göstermektedir.

Tablo 4: 2018 Yılı Öncesi Ait Şarkıların Prozodi Açısından Gruplandırılması

Prozodi Kategorisi	Şarkı No	frekans	yüzde
Eğlenceli ve Akıcı	Ş1, Ş19, Ş21, Ş50, Ş62, Ş63, Ş83, Ş41, Ş86	9	21.43%
Dinamik ve Ritimli	Ş2, Ş9, Ş15, Ş40, Ş75, Ş54, Ş68, Ş46	8	19.05%
Duygusal ve Melankolik	Ş11, Ş28, Ş102, Ş72	4	9.52%
Enerjik ve Neşeli	Ş3, Ş8, Ş20, Ş25, Ş46, Ş47, Ş66, Ş85	8	19.05%
Geleneksel ve Kültürel	Ş15, Ş44, Ş56, Ş107	4	9.52%
Tekrar ve Ritim	Ş10, Ş26, Ş30, Ş31, Ş82, Ş99	6	14.29%
Didaktik ve Eğitici	Ş26, Ş31, Ş73	3	7.14%

Tablo 4, 2018 yılı öncesinde yayımlanan çocuk şarkılarının prozodik özelliklerine göre gruplandırılmasını ortaya koymaktadır. Prozodi, bir şarkının ritim, melodi ve duygusal etkisini birleştirerek eğitsel ve duygusal katkıyı artıran önemli bir unsurdur. Eğlenceli ve akıcı şarkılar, %21.43 oranıyla en çok temsil edilen kategori olup toplamda dokuz şarkıdan oluşmaktadır. Bu gruba dahil olan Ş1, Ş19, Ş21, Ş50, Ş62, Ş63, Ş83, Ş41 ve Ş86 şarkıları, melodik ve ritmik yapılarıyla çocukların dikkatini çekmektedir. Bu özellikleri sayesinde, öğrenme süreçlerini kolaylaştırarak çocukların eğlenirken bilgi edinmelerine katkıda bulunur. Dinamik ve ritimli şarkılar, %19.05 oranıyla toplamda sekiz şarkıyla temsil edilmektedir. Bu grupta Ş2, Ş9, Ş15, Ş40, Ş75, Ş54, Ş68 ve Ş46 yer almaktadır. Dinamik yapılarıyla bu şarkılar, çocukların ritim duygularını geliştirerek onların dans, oyun ve diğer fiziksel aktivitelerde daha aktif olmalarını sağlar. Benzer şekilde, enerjik ve neşeli şarkılar da %19.05 oranıyla sekiz şarkı içermektedir. Bu grupta Ş3, Ş8, Ş20, Ş25, Ş46, Ş47, Ş66 ve Ş85 yer almaktadır. Bu şarkılar, çocukları harekete geçmeye teşvik ederken eğlenceli bir atmosfer yaratarak fiziksel aktiviteleri destekler. Tekrar ve ritim şarkıları %14.29 oranında toplam altı şarkıdan oluşmaktadır. Bu gruptaki şarkılar arasında Ş10, Ş26, Ş30, Ş31, Ş82 ve Ş99 bulunmaktadır. Basit melodik tekrarlar ve düzenli ritim özellikleriyle bu şarkılar, çocukların şarkıları kolayca öğrenmelerini sağlamakta ve hafıza güçlendirme işlevi

görmektedir. Duygusal ve melankolik şarkılar, %9.52 oranında dört şarkıyla temsil edilmektedir. Bu grupta Ş11, Ş28, Ş102 ve Ş72 yer almaktadır. Bu şarkılar, çocukların duygusal gelişimine katkıda bulunurken içe dönük bir dinleme deneyimi sunmaktadır. Çocukların duygu dünyasına derinlik katmaya yardımcı olur. Geleneksel ve kültürel şarkılar, %9.52 oranında dört şarkı ile temsil edilmektedir. Bu grupta Ş15, Ş44, Ş56 ve Ş107 bulunmaktadır. Bu şarkılar, çocuklara ait oldukları topluluğun kültürel değerlerini aktararak kültürel mirasın öğrenilmesine katkı sağlar. Son olarak, didaktik ve eğitici şarkılar %7.14 oranında üç şarkıdan oluşmaktadır. Bu kategoride Ş26, Ş31 ve Ş73 yer almaktadır. Bu şarkılar, belirli eğitimsel mesajlar içererek çocukların bilgi edinme süreçlerine katkıda bulunur ve öğretici bir işlev görür.

Tablo 5: 2018 Yılı ve Sonrasına Ait Şarkıların İçerik Açısından Gruplandırılması

İçerik Kategorisi	Şarkı No	frekans	yüzde
Vücudun farklı bölümlerine selamlaşma ve sağ-sol farkındalığı	Ş4, Ş15	2	0,84%
Temizlik alışkanlıkları	Ş5	1	0,42%
Aile içi sevgi ve aile sevgisi	Ş6, Ş57, Ş93, Ş100	4	1,68%
Meslekler	Ş7	1	0,42%
Gezegenerler	Ş12	1	0,42%
Dinozor arayışı	Ş18	1	0,42%
Kelime tekrarı	Ş22	1	0,42%
Sabah neşesi, arkadaşlık ve sosyal iletişim	Ş24, Ş79	2	0,84%
Günlük etkinlik	Ş27	1	0,42%
Anlamsız ritmik kelimeler	Ş35	1	0,42%
Doğa, zaman ve yaşam farkındalığı	Ş37, Ş38, Ş60, Ş64, Ş78, Ş53, Ş98, Ş103, Ş106	9	3,78%
Fiziksel hareket	Ş45, Ş58, Ş70, Ş74, Ş76, Ş101	6	2,52%
Sayılar	Ş59, Ş109	2	0,84%
Mizah	Ş84, Ş92	2	0,84%
Saygı ve ahlaki değerler	Ş87	1	0,42%
Bayrak ve milli değerler	Ş88, Ş91	2	0,84%
Sevgi ve evrensel değerler	Ş89	1	0,42%
Özür dileme	Ş90	1	0,42%
Kişisel hijyen	Ş97	1	0,42%
Çalışkanlık	Ş96	1	0,42%
Paylaşma	Ş104	1	0,42%

Tablo 5, 2018 yılı ve sonrasında yayımlanan çocuk şarkılarının içerik kategorilerine göre gruplandırılmasını göstermektedir. Şarkılar, çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerini desteklemek amacıyla hazırlanmış ve çok çeşitli temaları içermektedir. En çok işlenen temalar, %3.78 oranında yer alan doğa, zaman ve yaşam farkındalığı (Ş37, Ş38, Ş60, Ş64, Ş78, Ş53, Ş98, Ş103, Ş106) kategorisidir. Bu tema, çocuklara çevresel farkındalık kazandırarak doğa sevgisini pekiştirmeyi amaçlamaktadır. Fiziksel hareket (Ş45, Ş58, Ş70, Ş74, Ş76, Ş101) teması ise %2.52 oranıyla yer almakta olup çocukların fiziksel aktivitelerini artırarak hareket etmeye teşvik etmektedir. Aile içi sevgi ve aile sevgisi (Ş6, Ş57, Ş93, Ş100) teması ise %1.68 oranında işlenerek çocukların duygusal gelişimini destekleyen içerikler sunmaktadır. Tek bir şarkıda işlenen konular arasında temizlik alışkanlıkları (Ş5), meslekler (Ş7), gezegenler (Ş12), dinozor arayışı (Ş18), kelime tekrarı (Ş22), günlük etkinlik (Ş27), anlamsız ritmik kelimeler (Ş35), saygı ve ahlaki değerler (Ş87), sevgi ve evrensel değerler (Ş89), özür dileme (Ş90), kişisel hijyen (Ş97), çalışkanlık (Ş96) ve paylaşma (Ş104) gibi içerikler bulunmaktadır. Her biri %0.42 oranında temsil edilen bu temalar, çocukların günlük yaşam becerilerinden sosyal farkındalık kazanmalarına kadar farklı alanlarda gelişimlerini desteklemektedir. İkişer şarkıda işlenen vücudun farklı bölümlerine selamlaşma ve sağ-sol farkındalığı (Ş4, Ş15), sabah neşesi, arkadaşlık ve sosyal iletişim (Ş24, Ş79), sayılar (Ş59, Ş109), mizah (Ş84, Ş92) ve bayrak ile milli değerler (Ş88, Ş91) %0.84 oranıyla yer almaktadır. Bu kategoriler, çocukların eğlenceli ve öğretici bir şekilde temel kavramları öğrenmelerine yardımcı olmaktadır. Bu şarkılar, çocukları aktif olmaya teşvik ederek fiziksel gelişimlerini desteklemektedir. 2018 yılı ve sonrasında yayımlanan çocuk şarkılarının içerik açısından oldukça geniş bir çeşitlilik sunduğunu göstermektedir. Şarkılar, çocukların günlük yaşam becerilerinden doğa ve hayvan sevgisine, milli değerlerden sosyal iletişime kadar birçok farklı temayı işleyerek onların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunmaktadır.

Tablo 6:2018 Yılı ve Sonrasına Ait Şarkıların Kavramsal Boyut Açısından Gruplandırılması

Kavramsal Boyut	Şarkı No	frekans	yüzde
Günlük Bedensel Aktivite ve Farkındalık	Ş4, Ş15, Ş45, Ş58, Ş70, Ş74, Ş76, Ş101	8	0.36%
Hijyen, öz bakım bilinci	Ş5	1	0.42%
Aile içi sevgi, aidiyet	Ş6	1	0.42%
Meslek farkındalığı, toplumsal roller	Ş7	1	0.42%
Bilimsel bilgi, gezegenler	Ş12	1	0.42%
Keşfetme, cesaret, zorluklarla baş etme	Ş18	1	0.42%
Ritim, taklit, tekrar	Ş22	1	0.42%
Neşe, selamlaşma, birliktelik	Ş24	1	0.42%
Yiyecek, gelenek, paylaşma	Ş27	1	0.42%
Taklit, ritim	Ş35	1	0.42%
Hayvanlar, doğa bilinci	Ş37, Ş38, Ş60, Ş64, Ş78	5	2.1%
Özgürlük, hayvan hakları	Ş53	1	0.42%
Aile sevgisi, güven	Ş57, Ş93, Ş100	3	1.26%
Sayılar, sıra sayısı	Ş59, Ş109	2	0.84%
Sosyal beceriler, arkadaşlık	Ş79	1	0.42%
Hayal gücü, mizah	Ş84, Ş92	2	0.84%
Saygı, sevgi, ahlaki değerler	Ş87	1	0.42%
Milli değerler, tarih bilinci	Ş88, Ş91	2	0.84%
Sevgi, doğa, evrensel değerler	Ş89	1	0.42%
Empati, özür dileme	Ş90	1	0.42%
Disiplin, düzen	Ş97	1	0.42%
Zaman bilinci, hafıza geliştirme	Ş98, Ş103	2	0.84%
Çalışkanlık, dayanıklılık, ekip çalışması	Ş96	1	0.42%
Paylaşma, arkadaşlık	Ş104	1	0.42%
Doğa sevgisi, hayvan davranışları	Ş106	1	0.42%

Tablo 6, 2018 yılı ve sonrasında yayımlanan çocuk şarkılarının kavramsal boyutlarına göre gruplandırılmasını ortaya koymaktadır. Tabloda yer alan kavramsal boyut analizi, çocuk şarkılarının içerdiği temaların çocukların zihinsel, duygusal, sosyal ve kültürel gelişimlerine olan katkılarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Kavramsal boyut, şarkıların hangi değerleri, becerileri veya bilgileri aktarmayı hedeflediğini ve bu bağlamda pedagojik işlevlerini ortaya koymayı hedeflemektedir. Örneğin, hayvanlar ve doğa bilinci teması, çocuklarda çevresel farkındalık ve doğa sevgisi oluşturmayı amaçlarken, aile sevgisi ve güven gibi temalar, çocukların duygusal bağlarını güçlendirmeyi ve güven duygusunu pekiştirmeyi hedeflemektedir. Bu tablo, çocuk şarkılarının içerdiği kavramların sadece eğlence aracı olarak değil, aynı zamanda bir öğrenme ve değer aktarım aracı olarak işlev gördüğünü göstermektedir. Kavramsal boyut analizi sayesinde, şarkıların eğitim-öğretim süreçlerine katkısı daha iyi anlaşılabilir ve çocukların kişisel, sosyal ve kültürel gelişimine yönelik sağladığı destek bilimsel bir temele oturtulmaktadır. Bu sebeple, çocuk şarkılarının kavramsal boyutları, onların pedagojik değerini ve çocukların eğitiminde oynadığı rolü anlamak açısından kritik bir öneme sahiptir (Eren, 2006). En çok işlenen temalar arasında %3.36 oranıyla günlük bedensel aktivite ve farkındalık (Ş4, Ş15, Ş45, Ş58, Ş70, Ş74, Ş76, Ş101) öne çıkmaktadır. Bu tema, çocukların fiziksel gelişimlerini destekleyerek hareket etmeye teşvik etmektedir. Hayvanlar ve doğa bilinci (Ş37, Ş38, Ş60, Ş64, Ş78) teması %2.1 oranıyla çocuklara çevresel farkındalık ve doğa sevgisi kazandırmayı hedeflemektedir. Aile sevgisi ve güven (Ş57, Ş93, Ş100) %1.26 oranında işlenerek çocukların duygusal gelişimini destekleyen içerikler sunmaktadır. Tek bir şarkıda işlenen konular arasında hijyen, öz bakım bilinci (Ş5), aile içi sevgi, aidiyet (Ş6), meslek farkındalığı ve toplumsal roller (Ş7), bilimsel bilgi ve gezegenler (Ş12), keşfetme, cesaret ve zorluklarla baş etme (Ş18), ritim, taklit ve tekrar (Ş22), neşe, selamlaşma ve birliktelik (Ş24), yiyecek, gelenek ve paylaşma (Ş27), sosyal beceriler ve arkadaşlık (Ş79), saygı, sevgi ve ahlaki değerler (Ş87), empati ve özür dileme (Ş90), disiplin ve düzen (Ş97), çalışkanlık, dayanıklılık ve ekip çalışması (Ş96) ve doğa sevgisi ve hayvan davranışları (Ş106) gibi içerikler bulunmaktadır. Her biri %0.42 oranında temsil edilen bu temalar, çocukların bireysel ve sosyal gelişimlerini desteklemektedir. İkiser şarkıda işlenen sayılar ve sıra sayısı (Ş59, Ş109), hayal gücü ve mizah (Ş84, Ş92), milli değerler ve tarih bilinci (Ş88, Ş91) ve zaman bilinci, hafıza geliştirme (Ş98, Ş103) %0.84 oranıyla yer almakta ve çocukların eğlenceli bir şekilde öğrenmelerini desteklemektedir. Genel olarak, çocuk şarkıları eğlence aracı olmanın ötesinde, öğrenme ve değer aktarım işlevi görmektedir. Şarkılar; doğa bilinci, sosyal beceriler, milli değerler, empati, bilimsel farkındalık ve disiplin gibi önemli kavramları işleyerek çocukların zihinsel ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Günlük bedensel aktivite ve farkındalık (%3.36) ve hayvanlar ve doğa bilinci (%2.1) gibi öne çıkan temalar, çocukların fiziksel ve çevresel farkındalıklarını artırmayı amaçlamaktadır. Aile sevgisi, paylaşma, ahlaki değerler ve bilimsel farkındalık gibi kavramlar ise çocukların gelişim süreçlerine destek sunmaktadır. Bu çeşitlilik, çocuk şarkılarının hem eğitici hem de eğlenceli yapısını ortaya koymaktadır.

Tablo 7:2018 Yılı ve Sonrasına Ait Şarkıların Prozodi Açısından Gruplandırılması

Prozodi Kategorisi	Şarkı No	frekans	yüzde
Ritmik ve Eğlenceli Müzikal Yapı	Ş4, Ş5, Ş6, Ş15, Ş22, Ş58, Ş27, Ş45, Ş59, Ş70, Ş74, Ş76, Ş37, Ş106, Ş109	1	0.37%
Çeşitlenen ritimler	Ş7	1	0.37%
Akıcı, dikkat çekici yapı	Ş12	1	0.37%
Farklı ses efektleri, heyecan yaratır	Ş18	1	0.37%
Kısa, tekrarlayan ritimler	Ş35	1	0.37%
Duygusal, melodik vurgu	Ş38, Ş89, Ş93	3	1.11%
Yavaş tempolu, düşünmeye sevk eder	Ş53	1	0.37%
Yavaş ritimli, duygusal bağ kurar	Ş57, Ş100	2	0.74%
Uygun tempo, ritmik yapı	Ş59	1	0.37%
Akıcı, kolay söylenebilir	Ş79	1	0.37%
Mizahi vurgular	Ş84, Ş92	2	0.74%
Net vurgular, basit melodik yapı	Ş87, Ş90, Ş104	3	1.11%
Coşkulu, tekrarlayan nakaratlar	Ş88, Ş91	2	0.74%
Neşeli, akıcı, ritmik	Ş95	1	0.37%
Enerjik, vurgulu, hareketli	Ş96	1	0.37%
Yumuşak, duygusal	Ş103	1	0.37%

Tablo 7, 2018 yılı ve sonrasında yayımlanan çocuk şarkılarının prozodik (melodik ve ritmik) özelliklerine göre gruplandırılmasını göstermektedir. Şarkılar, çocukların dikkatini çekmek, ritmik yapı aracılığıyla eğlenmelerini sağlamak ve öğrenmelerini desteklemek amacıyla oluşturulmuştur. En çok işlenen prozodik kategori, %5.56 oranıyla ritmik ve eğlenceli müzikal yapı (Ş4, Ş5, Ş6, Ş15, Ş22, Ş58, Ş27, Ş45, Ş59, Ş70, Ş74, Ş76, Ş37, Ş106, Ş109) olmuştur. Bu şarkılar, dinleyiciyi aktif tutan, kolay eşlik edilebilen ve ritmik tekrarlarla desteklenmiş melodik yapılara sahiptir. Duygusal ve melodik vurgu (Ş38, Ş89, Ş93) %1.11 oranıyla yer almakta olup, şarkıların duygusal etkisini artıran melodik geçişler içerdiğini göstermektedir. Net vurgular ve basit melodik yapı (Ş87, Ş90, Ş104) de aynı oranla temsil edilerek, çocukların kolay öğrenmesine yönelik yapılar sunduğunu göstermektedir. Tek bir şarkıda işlenen kategoriler arasında çeşitlenen ritimler (Ş7), akıcı ve dikkat çekici yapı (Ş12), farklı ses efektleri ve heyecan yaratıcı melodiler (Ş18), kısa ve tekrarlayan ritimler (Ş35), yavaş tempolu ve düşünmeye sevk eden yapı (Ş53), akıcı ve kolay söylenebilir melodiler (Ş79), neşeli, akıcı ve ritmik yapı (Ş95), enerjik, vurgulu ve hareketli yapı (Ş96) ve yumuşak, duygusal yapı (Ş103) yer almaktadır. Bu kategoriler, şarkıların fonksiyonel çeşitliliğini gösterirken, çocukların müzikal algılarını geliştirmeye yönelik farklı duygusal ve yapısal özellikler sunduğunu ortaya koymaktadır. İkişer şarkıda işlenen kategoriler arasında mizahi vurgular (Ş84, Ş92), yavaş ritimli ve duygusal bağ kuran yapı (Ş57, Ş100), coşkulu, tekrarlayan nakaratlar (Ş88, Ş91) ve uygun tempo ve ritmik yapı (Ş59) %0.74 oranında yer almakta olup, çocukların hem eğlence hem de duygusal bağ kurma süreçlerini desteklemektedir. Genel olarak, 2018 yılı ve sonrasında yayımlanan çocuk şarkıları prozodik açıdan geniş bir çeşitlilik sunmaktadır. Ritmik tekrarlar ve eğlenceli müzikal yapı (%5.56) gibi yüksek oranda işlenen kategoriler, çocukların ritim duygularını geliştirmesine ve müzikle etkileşime girmesine olanak tanırken; duygusal ve melodik vurgu (%1.11) gibi kategoriler ise çocukların müzik aracılığıyla duygusal bağlar kurmasına yardımcı olmaktadır. Bu prozodik yapılar, çocukların öğrenme süreçlerini destekleyen eğitici ve eğlenceli bir müzik deneyimi sunmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, Türkiye’de okul öncesi dönemde müzik eğitiminde kullanılan çocuk şarkılarının içerik, kavramsal boyut ve prozodi açısından incelenmesi sonucunda elde edilen bulgular, literatürdeki benzer çalışmalarla ilişkilendirilerek değerlendirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, 2018 öncesi şarkılar geleneksel temalara ve anonim kaynaklara dayalı bir repertuar sunarken, 2018 sonrası dönemde üretilen şarkılar, çevre bilinci, hijyen, milli değerler ve sosyal beceriler gibi daha kapsamlı ve hedefe yönelik temaları içermektedir. Gönen ve Duman (2018), okul öncesi dönemde müzik eğitiminin çocukların bilişsel, duyuşsal ve motor gelişim süreçlerine önemli katkılar sunduğunu vurgulamaktadır. Benzer şekilde, bu çalışmada da doğa ve çevre bilinci temalı şarkıların, çocukların çevresel farkındalıklarını artırmada kritik bir rol oynadığı belirlenmiştir. Bu durum, çevresel bilinç kazandırmayı hedefleyen müzik eğitimi programlarının etkilerini inceleyen literatürle uyumlu görünmektedir.

Araştırma, çocuk şarkılarının prozodik yapılarının, dil gelişimini destekleyici özellikler taşıdığını göstermiştir. Özellikle tekrarlayan ritimlerin ve melodik yapıların çocukların dikkatini çektiği ve öğrenme süreçlerini kolaylaştırdığı tespit edilmiştir. Munzur (2016), erken çocukluk dönemindeki müzik etkinliklerinin, çocukların dilsel farkındalıklarını geliştirmede etkili olduğunu ifade etmektedir. Araştırma bulguları, bu görüşü desteklemektedir; tekrarlayan ve ritmik yapıların, özellikle fiziksel aktivitelerle birleştirildiğinde, çocukların öğrenme motivasyonunu artırdığı gözlemlenmiştir.

Çocuk şarkılarında işlenen kavramsal boyutlar, eğitsel işlevselliği artıran unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Araştırmada, 2018 sonrası şarkılarda bilimsel bilgi, empati ve sosyal değerler gibi temaların daha sık işlenmesi dikkat çekmiştir. Bu bulgu, Eren (2006) tarafından yapılan çalışmalarda da desteklenmektedir. Eren, çocuk şarkılarının yalnızca eğlenceli araçlar olmadığını, aynı zamanda değer aktarımı ve pedagojik destek sağlayan güçlü eğitim materyalleri olduğunu belirtmektedir. Bu araştırma, çocuk şarkılarının okul öncesi dönemde çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişim süreçlerine çok yönlü katkılar sağladığını göstermektedir. 2018 sonrası dönemde üretilen şarkılarda görülen tematik çeşitlilik ve pedagojik içerik zenginliği, çağdaş müzik eğitimi yaklaşımlarına uyum sağlamaktadır.

Bu çalışma, okul öncesi çocuk şarkılarının içerik, kavramsal boyut ve prozodik yapı açısından 2018 öncesi ve sonrası yayımlanan eserler arasındaki farklılıkları ortaya koymayı amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, her iki dönemdeki şarkıların çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine önemli katkılarda bulunduğunu göstermektedir. 2018 öncesi şarkılar, mizahi ve eğitici temalarla çocukların hayal gücünü geliştirmeye odaklanırken, 2018 sonrası eserler, daha kapsamlı içerik temaları ve güncel sosyal dinamikleri yansıtmasıyla dikkat çekmektedir.

Bu çalışma, Türkiye’de okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan çocuk şarkılarının içerik, kavramsal boyut ve prozodik yapıları açısından incelenmesi ve 2018 öncesi ile sonrası dönemde yayımlanan eserler arasındaki farklılıkların ortaya koyulmasını amaçlamıştır. Araştırma bulguları, çocuk şarkılarının okul öncesi dönemde çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişim süreçlerine önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Sonuç olarak, bu çalışma, okul öncesi çocuk şarkılarının yalnızca eğlenceli etkinlikler değil, aynı zamanda değer aktarımı, dil gelişimi ve sosyal farkındalığı destekleyen güçlü birer eğitim materyali olduğunu ortaya koymaktadır. 2018 sonrası dönemdeki şarkıların daha geniş bir tematik yelpazeye sahip olması, çağdaş eğitim yaklaşımlarına uyum sağlandığını ve çocukların gelişimsel ihtiyaçlarının daha bütüncül bir perspektifle ele alındığını göstermektedir. Özellikle 2018 sonrası bestelenen şarkılar, çocukların hem eğlenmesini hem de öğrenmesini destekleyen eğitici bir nitelik taşımaktadır. Bu çeşitlilik, okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan şarkıların çocukların farklı gelişim alanlarına katkı sağladığını ve müzik eğitiminin önemli bir öğrenme aracı olduğunu göstermektedir. Bu çerçevede geliştirilen öneriler aşağıdaki gibidir. Bunlar;

Çocukların aktif katılımını teşvik eden, eğlenceli ve etkileşimli şarkıların geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda, çocukların kendi deneyimlerini yansıtan eserlerin oluşturulması teşvik edilmelidir.

Çocuk şarkıları üzerine daha fazla araştırma yapılması, pedagojik etkilerin anlaşılması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu alanda, hem nicel hem de nitel araştırmalarla şarkıların etkileri derinlemesine incelenmelidir.

Bu önerilerin hayata geçirilmesi, okul öncesi çocuk şarkılarının etkisinin artırılmasına ve çocukların gelişim süreçlerine daha fazla katkıda bulunulmasına olanak tanıyacaktır.

KAYNAKÇA

- Aral, N., Akyol, A. K., ve Sığırtaç, A. (2006). Beş-altı yaş grubundaki çocukların yaratıcılıkları üzerinde orff öğretisine dayalı müzik eğitiminin etkisinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(15), 1-9.
- Artan, İ., ve Balat G.U., (2001). Anaokuluna devam eden dört ve altı yaş grubu çocukların şarkı söyleme ile ilgili düşüncelerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 9(2), 355-364.
- Başer, F.A. (2004). Müziğin okul öncesi dönemde çocuk gelişimine katkısı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8, 1-10.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Eren, B. (2006). Bursa ili anaokullarındaki 4,5,6, yaş grubu çocukların müzik eğitimine yönelik ihtiyaçların tespiti ve değerlendirilmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Gönen, M. S., ve Duman, G. (2018). *Erken Çocukluk Dönemi Müzik Eğitimi*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- İçelli, E. N. (2013). Dünya Müziği ve Türk Müziği Açısından Prozodi Meselesinin Tarihsel Süreci ve Gelişimi. *Kültür Evreni*, 17, 118-121.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın-Dağıtım.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (Journal of Social Sciences Institute - SUSPID)*, 15, 170-189.

Munzur, Ö. (2016). Erken çocukluk dönemi müzik eğitiminin önemi. *The Journal of Academic Social Science*, 4(31), 1-14.

Özkardeş, O. G. (2005). Okul öncesi eğitim kurumlarında müziğin kullanımı. A. Oktay ve Ö. Polat-Unutkan (Eds.), *Güncel konular* (s. 266-277) içinde. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Ültay, E., Akyurt, H. ve Ültay, N. (2021). Sosyal bilimlerde betimsel içerik analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 188201.